

بنام خداوند یکتا

یگانه ای که به ما قدرت اندیشیدن بخشید

یگانه ای که الهام بخش اندیشه های ما می باشد

اندیشه هایی که در جهت کجک و بهبود خلق بکار می روند

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده هنر و معماری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A.)

گرایش: معماری

عنوان:

پردیس فرهنگی - آیینی آمل (خانه دوست)

استاد راهنما:

دکتر حسین سلطانزاده

استاد مشاور:

مهندس پورزرگر

پژوهشگر:

پدرام فرید

بهار ۱۳۹۱

معاونت پژوهش‌های فقهی

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بیادری از خداوند سبحان و اعتماد به این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظریه اهمیت جایگاه دانشگاه در اعتدای فرهنگ و تمدن بشری، مادانشجویان و اعضاء هیات علمی و احدی دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می‌گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت‌های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخلفی نکنیم:

۱- اصل برانت: التزام به برانت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه‌ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به مثابه‌ی غیر علمی می‌آیند.

۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب‌داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.

۳- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و ابداع نتایج تحقیقات و انتقال آن به بکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم‌ها و حرمت‌ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب‌داری و خودداری از هرگونه حرمت‌شکنی.

۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران، پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.

۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان‌ها و کشورهای افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.

۷- اصل حقیقت‌جویی: تلاش در راستای پی‌جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان‌سازی حقیقت.

۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بکاران پژوهش.

۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.

تقدیم به پدر ، مادر، خواهر و برادر عزیز تر از جانم
آنان که مرا یاری نمودند و در تمامی روزهای زندگی در کنارم بودند

با تشکر از اساتید محترمی که اندیشه ها و افکار مرا در این پروژه هدایت کردند

جناب آقای دکتر سلطانزاده

جناب آقای مهندس پورزرگر

جناب آقای دکتر شالی امینی

جناب آقای مهندس محمد زاده

سرکار خانم دکتر عزیزی

با تشکر از زحمات بی پایان دوستان گرانقدر که مرا در این پروژه یاری نمودند.

سرکار خانم مهندس پگاه فرید

سرکار خانم مهندس مزده صنعتکار

سرکار خانم مهندس یاسمین خراسانچی

سرکار خانم سیما رضایی
سرکار خانم الهام بهرامی
جناب آقای محسن کرابی
جناب آقای سعید کوثری

تعهذنامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب پدram فرید دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی

۸۷۰۸۵۱۶۵۹۰۰ در رشته پژوهش هنر که در تاریخ ۹۱/۰۴/۱۹

از پایان نامه خود تحت عنوان: پردیس فرهنگی - آیینی در شهر آمل

بدینوسیله متعهد می شوم:

- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
- ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی هم سطح، پایین تر یا بالاتر در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدارک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: پدرام فرید

تاریخ و امضا:

به نام خدا

در تاریخ :

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای پدرام فرید از پایان نامه خود دفاع نموده و

و با درجه

به حروف

با نمره

مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

بسمه تعالی
دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی
دانشکده هنر و معماری

XX

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه:
عنوان پایان نامه: پردیس فرهنگی - آیینی در شهر آمل		
نام و نام خانوادگی دانشجو: پدram فرید	شماره دانشجویی: ۸۷۰۸۵۱۶۵۹۰۰	رشته تحصیلی: معماری
تاریخ شروع و اتمام پایان نامه: نیم سال دوم ۹۰-۹۱		
استاد / استادان راهنما: جناب آقای دکتر حسین سلطان زاده استاد / استادان مشاور: جناب آقای مهندس محمدرضا پور زرگر		

آدرس:

تلفن:

چکیده :

معماری ایرانی که از دیرباز تاکنون پاسخگوی نیازهای مردم ایران زمین بوده ، امروزه با انحطاط فرهنگی که از دوران قاجار شروع شده جای خود را در بناهای امروزی از دست داده است. فضاهایی که در بناهای سنتی طراحی می شده امروزه دیگر اثری از آنها نمی توان دید. حال با پذیرفتن تغییرات وسیعی که در تکنولوژی ساختمان و مصالح ساختمانی بوجود آمده می توان برای تطابق معماری ایرانی و تکنولوژی ساخت مدرن کوشش کرد و فضاهای فراموش شده و طرق کاربرب سنتی از این فضاها را دوباره زنده کرد.

معماری و فرهنگ که در مقوله جدایی ناپذیر از یکدیگر می باشد تأثیری متقابل بر یکدیگر دارند. با مدرن شدن ساختمان ها و وارد شدن فضاهای مدرن و معماری غربی به طراحی ساختمانها فرهنگ ایرانی در معماری این مرز و بوم رنگ باخته است. با طراحی یک مجموعه عمومی که دارای کاربری فرهنگی – آیینی باشد و با در نظر گرفتن فرهنگ ایرانی و بصورت خرد تر فرهنگ مردم منطقه می توان فرهنگ ایرانی را دوباره در روح بناهای ایرانی دمید. و این حرکتی است که باعث زنده شدن خاطرات جمعی افراد بزرگسال (بالای ۰۸ یا ۸۸ سال) و آموزشی به افراد جوان جامعه خواهد شد که امید است این آشنایی بتواند در نحوه زندگی و فرهنگ مردم تأثیر گذار باشد و فرهنگ ایرانی را در نحوه زندگی دوباره زنده کند و در آخر پرسش اصلی که می توان بیان کرد آن است که چگونه معماری و فرهنگ بومی می تواند در ایجاد فضای فرهنگی با در نظر گرفتن تکنولوژی ساخت امروزی نقش مؤثری را ایفا کند.

افتخار به ایرانی بودن و فرهنگ ایرانی باعث شد تا در فکر من چگونگی القا کردن این حس به تمامی هموطنانم بوجود آمد از این رو چنین مسأله ای را طرح کردم چون به اعتقاد من معماری و فرهنگ با یکدیگر عجین شده اند و طراحی دست باعث بوجود آمدن فرهنگ درست می شود. دلیل انتخاب این موضوع گسست فرهنگ بوجود آمده و بیگانگی نسبی با فرهنگ ایرانی می باشد و این غفلت در نحوه زندگی ایرانیان تأثیر گذارده و فرهنگی غربی و بصورتی مصرف کننده بوجود آورده.

امید است تا با بررسی جوانب مختلف فرهنگ امروزی و فرهنگ ایرانی اصیل بتوان به نوعی دوباره آداب و سنت گذشته را دوباره در زندگی روزمره آورد و محقق این امر از نظر اینجانب با یک طراحی ایرانی امکان پذیر بوده ، طراحی که توسط آن بتوان نشان داد که فضاهای فراموش شده ایرانی دگر بار می توانند در زندگی ایرانیان دخیل باشند و تفکر غلط قدیمی شدن را از میان برداشت و به ایرانی بودن و در فضاهای ایرانی تعامل داشتن افتخار کرد. نظر بر آن است که کالبد فراموش شده و فعالیت‌های فراموش شده ایرانیان را بتوان دوباره زنده کرد و قدمی بسوی دمیدن روح در فضاهای مدرن قرن بیستم و یکم برداشت. امید بر آن است که با بررسی معماری بومی مازندران و استفاده از آن در معماری معاصر و تطبیق آن با تکنولوژی ساخت امروزی به یک مجموعه کاربردی برای مردم منطقه دست پیدا کنم که بتواند پاسخگوی نیازهای مردم منطقه بوده و پیوندی مناسب میان انسان و مجموعه های فرهنگی – آیینی برقرار شود و این امر با بهره وری از پتانسیل سایت موجود ئ اقلیم معتدل منطقه میسر خواهد شد. امیدوار هستم که بتوان با بررسی معماری ایرانی و فضاهای آن بتوانم تکنولوژی ساخت امروزی را با آن تطبیق داده و فرهنگ خورده با آن معماری را در کالبد تکنولوژی امروزی بگنجانیم. توجه به فرهنگ بومی و آداب و رسوم هر منطقه می تواند منجر به طراحی شود که فعالیت‌های فرهنگی بهتر و مؤثر تر انجام شوند و بنا کاربری بهتری داشته باشد، حال با دمیدن روح فرهنگ ایرانی در یک مجموعه فرهنگی و بهره وری از تکنولوژی امروزی می توان بناهای ایرانی کاربردی تری را طراحی و ساخت.

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه مناسب است تاریخ و امضا

مناسب نیست

فهرست

- ۴ - پیشگفتار _____
- ۶ - برنامه نیازهای اولیه _____

فصل اول : کلیات طرح

- ۸ ۱-۱- بیان مساله تحقیق _____
- ۲-۱- هدفهای تحقیق _____

۹

- ۹ ۳-۱- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن _____
- ۱۰ ۴-۱- سوالات و فرضیه های تحقیق _____
- ۱۰ ۵-۱- روش تحقیق _____

فصل دوم: مطالعات نظری

- ۱۱ ۱-۲- مطالعات جغرافیایی و تاریخی (استان مازندران، شهرستان آمل) _____
- ۲۷ ۲-۲- مطالعات اقلیمی (اقلیم معتدل ، مرطوب و سواحل دریای خزر) _____
- ۳۶ ۳-۲- مطالعات معماری (اقلیم معتدل و مرطوب) _____

الف

209 _____ ۴-۲-۴-حجم و فرم پردیس

212 _____ ۵-۲-۴-مصالح

215 _____ ۶-۲-۴-سازه

_____ ۷-۲-۴-جزئیات اجرایی

216

ب

221 _____ فصل پنجم: نتیجه گیری و روند طراحی

پیوست ها و ضمائم

231 _____ آمارهای اقلیمی شهرستان آمل

_____ مطالعات آماری و جمعیتی (شهرستان آمل)

238

249 _____ مطالعات آماری فرهنگی و گردشگری (شهرستان آمل)

منابع ماخذ:

256 _____ منابع فارسی

257 _____ منابع انگلیسی

ج

فهرست شکل ها

۱۱	شکل ۱-۲
۱۲	شکل ۲-۲
۱۲	شکل ۳-۲
۲۷	شکل ۴-۲
۲۹	شکل ۵-۲
۳۱	شکل ۶-۲
۳۲	شکل ۷-۲
۳۳	شکل ۸-۲
۳۵	شکل ۹-۲
۳۹	شکل ۱۰-۲
۴۴	شکل ۱۱-۲
۴۹	شکل ۱-۳
۴۹	شکل ۲-۳
۵۰	شکل ۳-۳
۵۱	شکل ۴-۳
۵۲	شکل ۵-۳
۵۳	شکل ۶-۳

د

۵۳	شکل ۷-۳
۵۴	شکل ۸-۳
۵۵	شکل ۹-۳
۵۶	شکل ۱۰-۳
۵۸	شکل ۱۱-۳
۵۹	شکل ۱۲-۳
۵۹	شکل ۱۳-۳
۶۰	شکل ۱۴-۳
۸۰	شکل ۱۵-۳
۸۴	شکل ۱۶-۳
۸۷	شکل ۱۷-۳
۸۸	شکل ۱۸-۳
۸۹	شکل ۱۹-۳
۹۰	شکل ۲۰-۳
۹۱	شکل ۲۱-۳
۹۲	شکل ۲۲-۳
۹۳	شکل ۲۳-۳
۹۴	شکل ۲۴-۳
۹۵	شکل ۲۵-۳

ه

۹۶	شکل ۲۶-۳
۹۷	شکل ۲۷-۳

۹۷	شکل ۲۸-۳
۱۰۱	شکل ۲۹-۳
۱۰۴	شکل ۳۰-۳
۱۰۶	شکل ۳۱-۳
۱۱۳	شکل ۳۲-۳
۱۱۴	شکل ۳۳-۳
۱۱۵	شکل ۳۴-۳
۱۱۶	شکل ۳۵-۳
۱۱۶	شکل ۳۶-۳
۱۱۷	شکل ۳۷-۳
۱۱۸	شکل ۳۸-۳
۱۱۹	شکل ۳۹-۳
۱۲۰	شکل ۴۰-۳
۱۲۰	شکل ۴۱-۳
۱۲۱	شکل ۴۲-۳
۱۲۲	شکل ۴۳-۳

و

۱۲۲	شکل ۴۴-۳
۱۲۳	شکل ۴۵-۳
۱۲۳	شکل ۴۶-۳
۱۲۴	شکل ۴۷-۳
۱۲۴	شکل ۴۸-۳
۱۲۵	شکل ۴۹-۳
۱۲۶	شکل ۵۰-۳
۱۲۷	شکل ۵۱-۳

۱۲۸	شکل ۵۲-۳
۱۲۹	شکل ۵۳-۳
۱۲۹	شکل ۵۴-۳
۱۳۰	شکل ۵۵-۳
۱۳۰	شکل ۵۶-۳
۱۳۲	شکل ۵۷-۳
۱۳۳	شکل ۵۸-۳
۱۳۳	شکل ۵۹-۳
۱۳۴	شکل ۶۰-۳
۱۳۴	شکل ۶۱-۳
۱۳۵	شکل ۶۲-۳

ز

۱۳۵	شکل ۶۳-۳
۱۳۶	شکل ۶۴-۳
۱۳۷	شکل ۶۵-۳
۱۳۸	شکل ۶۶-۳
۱۳۸	شکل ۶۷-۳
۱۳۹	شکل ۶۸-۳
۱۴۰	شکل ۶۹-۳
۱۴۲	شکل ۷۰-۳
۱۴۳	شکل ۷۱-۳
۱۴۴	شکل ۷۲-۳
۱۴۵	شکل ۷۳-۳
۱۴۵	شکل ۷۴-۳
۱۴۶	شکل ۷۵-۳

۱۴۶	شکل ۷۶-۳
۱۴۷	شکل ۷۷-۳
۱۴۸	شکل ۷۸-۳
۱۵۰	شکل ۷۹-۳
۱۵۱	شکل ۸۰-۳
۱۵۴	شکل ۸۱-۳

ح

۱۵۵	شکل ۸۲-۳
۱۵۷	شکل ۸۳-۳
۱۵۸	شکل ۸۴-۳
۱۵۹	شکل ۸۵-۳

ط

فهرست جدول ها

۳۴	جدول ۱-۲
۳۸	جدول ۲-۲
۴۰	جدول ۳-۲

ی

فهرست نقشه ها

۱۹۷	نقشه ۱-۴
۱۹۸	نقشه ۲-۴
۱۹۹	نقشه ۳-۴
۲۰۰	نقشه ۴-۴
۲۰۱	نقشه ۵-۴
۲۰۲	نقشه ۶-۴
۲۰۶	نقشه ۷-۴
۲۰۷	نقشه ۸-۴
۲۰۸	نقشه ۹-۴

ک

چکیده

معماری ایرانی که از دیرباز تاکنون پاسخگوی نیازهای مردم ایران زمین بوده ، امروزه با انحطاط فرهنگی که از دوران قاجار شروع شده جای خود را در بناهای امروزی از دست داده است. فضاهایی که در بناهای سنتی طراحی می شده امروزه دیگر اثری از آنها نمی توان دید. حال با پذیرفتن تغییرات وسیعی که در تکنولوژی ساختمان و مصالح ساختمانی بوجود آمده می توان برای تطابق معماری ایرانی و تکنولوژی ساخت مدرن کوشش کرد و فضاهای فراموش شده و طرق کاربرب سنتی از این فضاها را دوباره زنده کرد.

معماری و فرهنگ که در مقوله جدایی ناپذیر از یکدیگر می باشد تأثیری متقابل بر یکدیگر دارند. با مدرن شدن ساختمان ها و وارد شدن فضاهای مدرن و معماری غربی به طراحی ساختمانها فرهنگ ایرانی در معماری این مرز و بوم رنگ باخته است. با طراحی یک مجموعه عمومی که دارای کاربری فرهنگی – آیینی باشد و با در نظر گرفتن فرهنگ ایرانی و بصورت خرد تر فرهنگ مردم منطقه می توان فرهنگ ایرانی را دوباره در روح بناهای ایرانی دمید. و این حرکتی است که باعث زنده شدن